

Karšta, tvanku.
Saulė teka 5:19, leidžiasi 8:29.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVII

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Birželio-June 30 d., 1970 m.

Kaina 10c

153

AMERIKOS DALINIAI IŠVYKO IŠ KAMBODIJOS

BRITANLIJOS VYRIAUSYBĖ PASIUNTĖ I Š. AIRIJĄ DAR DAUGIAU KAREIVIŲ

BELFASTAS. — Britanijos vyriausybė pasiuntė į riaušių sukrėtusią Šiaurinę Airiją 450 parašutinių ir paskelbė siunčianti dar 3,000 kareivių. Iš viso britų kariuomenės š. Airijoje skaičius pasiekė 11,350. Iš vakarinio Belfasto išvežami moterys ir vaikai. Šioje miesto dalyje gazono bombos padegė daug namų. Du suaugę ir du vaikai žuvo lieposnėse. Britų kariuomenės vadas paskelbė, kad visi civiliai, kurie bus pastebėti su ginklais rankose, bus šaunami vietoje. Naujas riaušies sukėlė katalikų atstovės britų parlamente uždarymas į kalėjimą. Riaušies pakurstė ir protestantų parada ir minėjimai, kuriuose buvo prisiminta protestantų William of Orange pergalės prieš katalikų karaliaus James II-jo kariuomenę 1690 metais.

Šiaurinės Airijos vicepremyras Faulkner pareiškė, kad šių metų riaušies š. Airijoje skiriasi nuo panašių riaušių pernai. Šiemet jos atrodo ne tokios spontaniškos, bet gerai organizuotos. Gaisrai iš karto prasideda keliose miesto dalyse, kad ugniagesiams sunkiau būtų visus juos gesinti. Be to, šiais metais ginklų kautynėse pasirodė ir ginklai. Iš 250 sužeistų asmenų virš 50 ligoninėse guli su kulkų žaizdomis. Ginklų turi ir protestantai ir katalikai.

Manoma, kad nauja konservatorių valdžia Šiaurinėje Airijoje pavartos reikiama jėga ir neįsiekia kompromisų. Buvusioji darbių vyriausybė buvo daug kieno kaltinama už nuolaidas ir reformų bandymus. Į Šiaurinę Airiją šią savaitę atvažiuoja naujas vidaus reikalų ministras Reginald Maudling. Nuo jo vizito daug priklauso ir paaiškės bus šios vyriausybės žygiai Šiaurinėje Airijoje.

Londone irgi įvyko demonstracija, kurioje airiai protestavo prieš parlamento narės Devlin uždarymą į kalėjimą. Du policininkai buvo sužeisti ir 28 asmenys suimti.

New Yorko Amerikos airių draugijos vadovybė spaudos konferencijoje pareiškė, kad Amerikos airiams reikėtų parodyti paramą šešioms britų okupuotoms Airijos apskrityms. Visi neramumai neprasidėjo dėl religinių skirtumų, kaip mėgina įrodyti britų valdžia. Airijoje vyksta kova už britų okupuotų airių rajonų išlaisvinimą, — pareiškė airių draugijos vadas Michael Flanery.

Šiaurinėje Airijoje uždarytos tavernos ir uždrausta nakti vaikščioti gatvėse. Vyriausybė grąšina dar griežtesnėmis priemonėmis, jei riaušies nesibaigs.

Prezidento žmona lankosi Peru

LIMA. — Ponia Nixonienė atvyko į Peru su simboline Amerikos paramos tam kraštui dalmi: dviem lėktuvais su maisto produktais, rūbais, vaistais ir kt. Ją pasitiko Peru prezidento žmona, ponja Velasco Alvarado ir apie 3,000 smalsuolių, daugiausia moterų. Ponia Nixonienė aerodrome pasakė atvykusi pareikšti visų amerikiečių užuojautas nuo žemės drebėjimo nukentėjusiam kaimynui.

Ši prezidento žmonos kelionė kiek išsklaidys nekokią atmosferą, susidariusią tarp Amerikos ir Peru. Karinė Peru valdžia 1968 m. nacionalizavo amerikiečių valdomą žibalo bendrovę, ji ištrėmė ilgokai Peru buvusią Amerikos karinę misiją ir persekioja amerikiečių žvejų laivus, gaudančius žuvį arčiau kaip 200 mylių nuo Peru krantų.

IŠ VISO PASAULIO

NEW DELHI. — Indijos vyriausybės padaryta pakeitimų. Gynybos min. Swaran Singh tapo užsienio reikalų ministru, o šios ministerijos valdytojas Dinesh Singh tapo pramonės išvystymo ministru. Iš vidaus reikalų Chavan persikėlė į finansų ministeriją.

NEWPORT BEACH. — Kalifornijoje įvyko prezidento Nixono brolio Donaldo dukters suktuokė, kuriose dalyvavo ir prezidentas su dukterimi. Prezidento dukterėčia Lawrence Mae, mokytoja, ištėkėjo už Thomas Edmer Anfinson, buhalterio.

TOKIJŲ. — Japonijos vyriausybė neileis svečių, atvykusių dalyvauti japonų komunistų partijos 11-tame suvažiavime. Teisingumo ministerija paskelbė, kad užsienio komunistų delegacijos gali pakenkti Japonijos interesams ir viešai tvarkai.

TOKIJŲ. — Komunistinė Kinija pasveikino Libijos vyriausybę, kuri atsiėmė iš Amerikos aviacijos Wheelus bazę. Imperialistų ištumimas iš bazės esančios Libijos laudies laimėjimas, — pareiškė premjeras Chou En Lai.

Homoseksualai organizuojasi

NEW YORKAS. — Keli tūkstančiai New Yorko homoseksualai surengė Centriname parke demonstracijas, kuriose dalyvavo ir kitų miestų homoseksualų atstovai. Buvo atstovaujamos ir homoseksualės moterys — lesbietės. Demonstracijose buvo ir negrų, nors daugumą sudarė baltieji. Plakatuose ir kalbose matėsi reikalavimų, kad valdžia nutostų persekioti homoseksualus ir atšauktų įstatymus, kurie veržė jų veiklą.

Homoseksualai, kurie Amerikoje žinomi "gay" vardu turi organizacijas "Gay Activists Alliance", "Mattachine Society" ir kt. Visas jas jungia "Gay Liberation Front". Jos vadas protestu susirinkime kalbėjo, jog esą gana jaustis menkesniais už kitus žmones, gana kitiems homoseksualus laikyti išsiminėliais. Homoseksualai esą kitokie, negu visi, tačiau jie nesą mažiau verti. Homoseksualams esą būtinas reikalas įgyti daugiau išdidumo ir savo vertės supratimo. Jiems nesą reikalo slapstytis, jiems reikia organizuotis ir parodyti savo politinę jėgą ir aktyvumą.

Ponios Nixonienės atvežti daiktai svėrė devynias tonas. Be to, ji įteikė piniginių čekių, žmonių suaukų 30,000 dolerių vertės.

Labai nuvargusiam kareiviui bet koks guolis yra geras. Amerikietis pėstininkas Vietname išsilo ant spygliuotos vielos rėtinio.

AMERIKOS RADIKALŲ VADEIVOS APTARĖ SAVO VEIKLOS PLANUS

MLWAUKEE. — Praėjusį savaitgalį Milwaukee, Wisconsin universiteto patalpose, įvyko Amerikos radikalų grupių konferencija veiklos strategijai formuoti. Šiame suvažiavime dalyvavo visų svarbesnių "revoliucinių" grupių atstovai. Dalyvavo negrų Southern Christian Leadership Conference, Juodos Panteros, Conspiracy, Moratorium, New Mobilization Committee, Women Strike for Peace ir kitos grupės. Konferencija apsvarstė dvi veiklos planus, kurie abu ragina rengti riaušies ir Amerikos gyvenimo trukdymus. Pirmas didesnis žygis rengiamas spalio mėnesį Washington, nors kai kurie negrų organizacijų atstovai aiškino, jog Washingtonas negerai parinkta vieta, nes ten gyvena daug negrų ir jie gali nukentėti organizuojamose riaušėse.

Vienas veiklos planas buvo paruoštas Conspiracy veikėjo Rennie Davis ir jo pagalbininko Arthur Waskow. Jie siūlė organizuoti visuose didesniuose miestuose "kolektyvus", kurie organizuoti iš tų miestų į Washingtoną žygius. Washingtono susirinkę radikalai traukė su susisiekimu, užblokuotų gatves, apsupę vyriausybės pastatus ir sukeltų krizę.

Kitą planą pristatė Cornell universiteto profesorius Douglas Dowd. Jis irgi siūlė ruošti demonstracijas, kurios sukeltų Amerikoje kuo didesnę suiriktumą. Abiejų planų autorjai pareiškė viltį, kad Amerikoje ruošdami prasidės didesnės studentų protesto demonstracijos ir bus nušauta daugiau studentų tuo sukeliant dar didesnius neramumus.

Amerikos didesnieji laikraščiai gavo laiškus iš dviejų Chicagoje nutęstų radikalų veikėjų: karmelito kunigo Nicholas Riddell ir 23 metų merginos Lindos Quint. Jie su kitais 13 asmenų 1969 m. gegužės 25 d. įsibrovė į Chicago karinės tarnybos įstaigą prie Western ir 63 gatvės ir sunaikino tos įstaigos kartoteką bei kitus dokumentus. Teisme visi gavo po 10 metų kalėjimo, tačiau minėti du pabėgo, kaip jie dabar rašo spaudai, į užsienį. Vienuolis Riddell sako savo laiške, kad taikinga revoliucija Amerikoje esanti neįmanoma, reikia griebtis smurto ir jėgos. Jis nenorėtų eiti į kalėjimą, nes iš ten jis negalėtų dalyvauti revoliucinėje veikloje. Panašiai rašo ir jo draugė Quint, kuri žada iš pogrindžio tęsti griaunamąją veiklą.

♦ Pietų Korėjos karo laivynas pagrobė šešių tonų šiaurės Korėjos žvalgytinį laivą.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Buves Britanijos premjeras Wilsonas vakar buvo perrinktas darbo partijos vado pareigoms.

♦ Izraelio premjere Golda Meir parlamente pasakė kalbą, kurioje atmetė Amerikos pasiūlytas laikinas paliaubas Egipto fronte. Izraelis toliau tęs puolimus Egipte, tuo trukdydamas karines statybas prie Suez kanalo.

♦ Jordano vyriausybė, palestiniečiams arabams reikalaujant, panaikino savo kariuomenės specialų skyrių, kuris partizanų tvirtinimų veikė prieš palestiniečių interesus.

♦ Atominės Energijos komisijos pirm. dr. Seaborg baigė savo tarnybos terminą. Pirmininku jis išbuvo nuo 1961 metų. Dar nežinia ar prezidentas vėl jam tas pareigas paves.

♦ Žinomas čekoslovakijos bėgikas Emil Zatopek, laimėjęs 1952 metų Olimpiadoje 3 aukso medalius, buvo išmestas iš vyriausio fizinio auklėjimo unijos komiteto.

♦ Egipto prezidentas Nasseris, kuris neseniai tarėsi Libijoje su šešių arabų valstybių vadais, atvyko į Maskvą pasitarti su sovietų vyriausybe.

♦ Amerikietis CBS korespondentas Maskvoje William Cole buvo ištremtas. Jam įsakta per savaitę išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos.

Vietname, kur karas jau seniai yra įprasta kasdieninio gyvenimo dalis, didžiausią pasisekimą rinkimuose turėjo tie kandidatai, kurie nežadėjo baigti karą, bet kalbėjo apie kasdieninio gyvenimo problemas: korupciją valdininkų tarpe, pinigų vertės smukimą, maisto ir butų problemas. Vietnamiečiai jau tiek daug yra girdėję kalbų apie karą baigimą, kad daugiau jie tom kalbom nenori tikėti.

SPRINGFIELDAS. — Illinois seimo senatas vakar svarstė ar pakelti visiems legislatūros nariams, kurių yra 235, algas iš 12 tūkstančių iki 15. Atstovų Rūmai jau du kartus šiemet pasiūlė algas.

TEL AVIVAS. — Pasaulio žydų kongreso pirmininkas Nahum Goldman paskelbė, kad jis praėjusį trečiadienį kalbėjosi su Maroko karaliumi Hassanu apie Viduriniųjų Rytų konfliktą.

Šiklinis balionas neturi oro. Jis yra aparatas, kuris matuoja oro ar vandens užterštumo laipsnį, dalis.

PASKUTINIEJI JAV KARIUOMENĖS DALINIAI SUGRĮŽO Į P. VIETNAMĄ

SAIGONAS. — Paskutiniai Amerikos kovos daliniai pasitraukė iš Kambodijos vakar po pietų, vieną dieną anksčiau, negu prezidento Nixono buvo žadėta. Kambodijos premjeras Lon Nol pareiškė ta proga viltį, kad Amerikos daliniai vėl sugrįš, jei Kambodijos padėtis pablogėtų. Jis patvirtino taip pat žinią, kad Amerikos aviacija duoda Kambodijos daliniams, kovojantiems prieš komunistus, taktinę paramą ir duos ją ateityje. Kambodijoje dar liko keli šimtai amerikiečių, kurie eina Pietų Vietnamo kariuomenės dalinių pareigas. Jie irgi bus išvežti.

Panama reikalauja sugrąžinti beglius

WASHINGTONAS. — Panamos vyriausybė įteikė Amerikai griežtą protestą dėl dviejų iš kalėjimo pabėgusių karininkų globimo. Santykiai tarp abiejų valstybių pablogėjo ir gali turėti įtakos seniai pradėtas derybas dėl Panamos kanalo.

Panamos kanalo zonos gubernatorių gen. Walter Leber atmetė visus Panamos valdžios protestus. Jis pareiškė, kad pabėgę karininkai pasiprasė politinės globos ir jis negalys jų prašymo nepatenkinti.

Pulkininkai Amado Sanjur ir Ramiro Silvera pernai rudenį pabandė pašalinti iš valdžios diktatorių gen. Omar Torrijos, kai tas išvyko į užsienį. Pulkininkams pavyko valdžią paimti, tačiau nuverstas generolas greit sugrįžo atgal ir suorganizavo pakankamai šalininkų valdžiai atsistai. Sukilėliai buvo uždaryti į kalėjimą. Jiems pavyko pabėgti su trečiu pulkininku Nanzen Franco pagalba. Šis irgi atbėgo į amerikiečių valdomą kanalo zoną ir paprašė politinės globos.

Panamos valdžia sako, kad trijų politinių valdžios priešų globojimas esąs Amerikos nedraugiškumo įrodymas ir gali pakenkti deryboms, kuriose Panama reikalauja pripažinti jos suverenines teises kanalo zonoje.

Riaušies Pescaroje

PESCARA. — Šis 120,000 gyventojų Italijos miestas praėjusį savaitgalį atrodė lyg šiaurinės Airijos riaušių sukrėta vieta. Gyventojai paskelbė generalinį streiką, gatvėse atsirado barikados. Katalikų vyskupas pasakė griežtą kalbą prieš vyriausybę Romoje. Per visą naktį vyko kovos tarp miesto gyventojų ir policijos. Trys asmenys buvo sunkiau sužeisti, policija suėmė apie 50 asmenų. Iš kitų vietovių buvo prisiųsta daugiau policijos ir 1,000 kareivių.

Visi nemalonumai prasidėjo birželio 7 d., kada Italijoje buvo renkamos 15 apygardų tarybos, vietiniai seimeliai su kai kuriomis autonominėmis teisėmis. Pescaros miestas yra didžiausias Abruzzi apygardoje. Miesto gyventojai tikėjosi ir laukė, kad apygardos sostinė bus Pescara, Adrijos pajūrio miestas. Tačiau taip neįvyko. Romos valdžia paskelbė, kad Abruzzi provincijos seimelis savo darbus dirbs L'Aquila mieste, kuris yra per pusę mažesnis už Pescarą. Šio miesto gyventojai rimtai supyko ir sukėlė rimtas riaušies.

MASKVA. — Washingtono miesto negras meras su žmona atvyko į Maskvą, kur jis yra oficialus mero Vladimiro Promyslovo svečias.

Amerikiečių žygis į Kambodiją esančias prieš bazes prasi-dėjo balandžio 30 d. Tas žygis sukėlė didelius protestus Amerikoje. Per vieną mėnesį amerikiečiai išvyko komunistus iš jų turėtų Pietų Vietnamo pasienyje bazių, atėmė iš priešų 19,000 šautuvų ir 2,500 kulkosvaizdžių, minosvaizdžių bei artilerijos pabūklų. Amunicijos buvo atimta 1,700 tonų ir 6,800 tonų ryžių. Komunistų kariuomenei tuo padaryta dideli nuostoliai. Praeis nemažai laiko, kol jie vėl sudarys panašius sandėlius.

Kambodijos žygis labai pakėlė P. Vietnamo kareivių moralę. Vietnamiečiai pirmą kartą išėjo kariauti į kitą šalį ir išbandė savo vadų bei kareivių pasiruošimą. Kambodijoje iš viso žuvo 339 amerikiečiai ir 1,501 buvo sužeisti Vietnamiečių per tą mėnesį žuvo 860 ir 3,603 buvo sužeisti.

Komunistai naudojo Kambodijos teritoriją jau 10 metų. Kambodijos valdžia jiems neturkė ir komunistai pakentė "neutralų" princą Sihanouka. Po Amerikos jėgų puolimo Kambodijoje pradėjo savo puolimus ir komunistai. Amerikos žygis suvienijo vietinius kambodiečius komunistus su Viet Congo komunistais. Nors kambodiečių komunistų tėra apie 3,000, juos daug kur remia vietiniai gyven-jai, kurie buvo ir liko Sihanouko šalininkai. Tuo būdu sustiprėjo ir komunistų frontas, kas labai naudinga Kambodijoje esantiems šiaurės Vietnamo daliniams. Šiuo metu silpna Kambodijos kariuomenė valdo tik apie vieną trečdali šalies, daugiausia miestus ir miestelius. Keturiuose Kambodijos provincijose visai nebėra valdžios atstovų.

Kambodijos ateitis priklausys nuo to, kiek jai paramos galės duoti kaimyninės šalys: Tailandija, P. Vietnamas ir Amerika.

Britanija įteikia savo pareiškimą

PARYŽIUS. — Šiandien Liuksemburge prasideda svarbi Europos Rinkos valstybių konferencija, kurioje dalyvaus norinčių į rinką įstoti naujų narių: Britanijos, Danijos, Airijos ir Norvegijos atstovai. Jie oficialiai pareiškė savo vyriausybės pagėdavimą įstoti į rinkos organizaciją pilnai nariams. Pačios derybos prasidės už trijų savaitę.

Naujai Britanijos vyriausybė šiose derybose atstovaus Anthony Barber, naujas ministras Europos reikalams. Ketvirtadienį britų karalienė atidarys naują išrinktą britų parlamentą. Pirmoje sesijoje konservatorių vyriausybė nušvies savo užsienio ir vidaus politikos gaires. Konservatoriai pritaria įsijungimui į Europos rinką, su sąlyga, kad "kaina" už tokį įsijungimą nebūtų per aukšta.

Alvudo vakaronės atvirame ore, Marquette Parke yra atgaiva senam ir jaunam. Sveikas maistas, grynas oras, lauki nuotaka, kultūringas vaikų ir suaugusių pasirodymas prie mikrofono — ir žaidimai visiems stiprina jėgas. Pirmoji eilė iš kairės: gyd. A. Vaskevičiūtė, Aleksandra Korsakienė ir Jadvyga Kolienė geris vaikų žaidimus.

Nuotrauka M. Nagio

TVIRTA SVEIKATA — PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

ZMOGAUS LŪŠUMAS — MEDICINIŠKA SUNKENYBĖ

Medicina žengia priekį, nuostabu, kad ir fizinis su emociniu žmogaus lūšumas neatilieka.

Mediciniška tiesa

Rodos turėtumėm laukti su mažėjimo fizinio ir emocinio žmogaus lūšumo, mediciniškai taip sparciai žengiant pirmyn. Bet kur tau! Įvairiopa žmonių lūšumas dabar sukrečiančiais pagausėjo. Apsisaugojimas nuo ligų gerinamas, gyvybės globojama ir prižiūrima, žmogaus išlikimas ir gyvenimas prailginamas, o žmogaus įvairiopa lūšumas neatlaikydama auga. Tai neįtikėtina tikrovė. Tai didelė mūsų nelaimė. Ją atėję ne naujų ligų atsiradimas — epidemijos, bet lūšųjų reliatyvūs pagausėjimas mūsų tarpe dėl to, kad mes, viskuo besirūpindami, pamiršom apie svarbiausią — apie išsilaikymą tokio žmogaus, kuris pajėgus nelaužyti gamtos nuostatų.

Tik reikiamai išauklėtas ir gautinai apšviestas žmogus pajėgia pildyti gamtos įstatymus. Už tai visi turim pradėti žmogų rengti tikru žmogum dar prieš jam gimstant, nuo tėvų visas darbas reikia pradėti. Reikia tėvus parengti tinkamam naujos gyvybės pradėjimui, jos išnešiojimui, pagimdimui, o po to išauklėjimui ir apšvietimui. Šitaip neparuošus žmogaus, jis tampa gamtos dėsnių laužytoju savo pražūčiai. Dabartinis neišauklėtas ir neapšviestas žmogus yra baisiausias žemės gyvūnas. Dabartinis žmogus yra vienintelė būtybė ant žemės, lauzanti jos dėsnius. Juk jau mes liovėmės penėti savus naujagimius tinkamu maistu, mes juos penime prietaisais, nežmoniškumo pavyzdžiais, jausmų netvarka ir visokeriopa tamsa. Taip ir išauga vaikai ne šios žemės gyventojais.

O apie reikiamą apšvietimą tokiems ne neprisimink, jų dėmesys į visokeriopą ardytą yra nukreiptas. Už tai ir turime minias įvairiopa apčiuosusių žmonių. Nė tu jiems dietos įpirši, nutukus ar cukrinę ligą gavus. Nė tu tokiems bedruskę dietą paskirsi turint pakeltą kraujospūdį.

Alvudo pirmininkė mok. Zuzana Girvainytė (viduryje) su savais pažįstamais Alvudo užkandinėje išvykoje miškan. Dar niekas nesigalėjo sveikatai lauk praileidęs, higieniškai pasimaityti ir artimo gerovei pasidaryti. Nuotrauka M. Nagio

gegužės 1 d. buvo 205 milijonai. Iš jų 23 milijonai yra lūšųjų. Iš to skaičiaus yra vienas milijonas pusiau suparalizuotųjų (hemiplegics), pustrčio milijono kaulais negaluojančiųjų ortopedically disabled), milijonas cukraligės negaluojančiųjų, netoli milijono yra netekusių galūnių — nupiautomis rankomis bei kojomis (amputees), arti dešimties milijono yra lūšųjų dėl širdies ir kraujagyslių negyvybės. Likusius lūšuosius šiame krašte sudaro proto netekusieji, aklieji, kurčiai ir dar kitaip palieję. Čia nepriskaitoma 20 milijonų šiame krašte sunkiausių alkoholių. Taip patvirtino kalbėtojai dabar pasibaigusio šio krašto gydytojų draugijos (AMA) konferencijoje, Chicagos Amfiteatro salėje įvykusioje. Dar daugiau gąsdinantis dalykas yra tų visų rūšių lūšųjų gausėjimas kas metai.

Lūšųjų čia daug, bet jų kentėjimų dar daugiau

Vien minėta statistika atidengia tik dalį teisybės. Tikroji chroniškų ligonių tragedija suprantama tik tada, kai persistatoma sau jų kančios, baimingumas, pairsti namai — šeimos, ir visokie nepriekštai. Vis didėjančios chroniškų ligonių gydymo išlaidos mažina darbo jėgą ir finansus tiek šeimai, bendruomenei, tiek valstybei. Lūšieji netenka uždarbių, jie siekia kasmet milijonines dolerių sumas.

Amerika laikė savo patvarumo egzaminą per antrąjį pasaulinį karą. Gyd. Kessler nurodo, kad šio krašto žmonių kūno sveikata nekokia pasirodė, kaip 40% pašauktų į kariuomenę naujokų netiko karo tarnybos dėl fizinio trūkumo. Jie nepajėgė išpildyti jiems statomų reikalavimų. O juk visi žinom, kad aukščiausias gyvenimo lygis yra šiame krašte. Galvoją krašto žmonės pradėjo rūpintis šio krašto žmonių ateitimi. Pradėta klausiti, kas netekusio buvo daryta, kad tokios menkos kūno sveikatos žmonių šiame krašte susilauktų.

Kiekvieno lūšėjo pajėgumas reikia paskirai įvertinti

Metų metais šis kraštas didžiavosi savo didžiuliais gėrybių aruodais, savu gyvenimo geriu, savu dėmesiu sportui — atletikai, savu mažu sergamumu ir tokiu pat mirtingumu. Daugelis minėtų armijos atstų vyrų pateko į ginklų pramonę. Jie ten

pasirodė esą labai darbštūs ir patvarūs. Kaip jie tai galėjo atlikti, jei jie kariuomenės buvo pripažinti netikusiais. Šitokie klausimai privertė amerikiečius peržiūrėti savus reikalavimus fiziniam tinkamumui įvertinti. Pasirodė, kad vyro tinkamumas karo tarnybai turi apimti ne tik jo pajėgumą kareivio pareigoms, bet ir sugebėjimą kaip darbininko atlikti darbą produktiviai ir reikiamai ilgai. Politinės ir ekonominės įtakos čia turi reikšmės. Suprasdami tikrai žmogaus pajėgumo pagrindus, suprasime visų paliejamųjų ir susilpusių mūsų šalies negeroves. Netiesiogiai suprasime žmogaus tinkamumą darbui įkajoja šio krašto civilini, pramonės ir kareivio gyvenimą. Netiesiogiai suprasime žmogaus pajėgumą atžymėti lūšuosius kaip nedarbingus ir visuomenei beveik asmenis.

Kiekvieną lūšąjį reikia mediciniškai iširti individualiai — paskirai. Tada jam galėsime tinkamiausiu būdu padėti mediciniškai. Dangelis tokių lūšųjų galės būti naudingas sau ir visuomenei. Apie tai kita kartą. Išvada. Jei mes tinkamai nesirengsime nuo mažens senatvei — ji mums bus sunki. Tas pats ir su kūno bei jausmų patvarumu. Norint visą gyvenimą būt stipri — ligoms atspari, ligas lengviau nugalinti — reikia savas jėgas lavinti ir taisyti nuo pat mažens. Tėvai turi rūpintis sava sveikata — tada jų vaikai bus sveikesni. Reikia ir aplinką — kaimynus turėti atsakančius. Tada gerų tėvų pastangos nebus niekais vertiamos vaikus auklėjant. Reikia sveikus įpročius vyresniesiems turėti — tada jų vaikai įpras sveikai gyventi ir tvarkingai elgtis. Taip parengtiems žmonėms bus daug lengviau pernešti ligas ir pasitaisyti net iš labai sunkios padėties. Sveiko valgymo bei tokio pat gerimo įpročiai daug gali žmogui pasitarnauti nelaimėje. Tai supras kiekvienas sunkesnėje negalioje atsidūręs.

Pasiskaityti. Bertram B. Moss, M. D.: Caring for the Aged. Doubleday and Company, New York.

STENKIMĖS TEISINGU ATSAKYMU PASINAUDOTI

Klausimas. Prašom, daktare, atsakyti, kodėl žmonės nepildė gydytojų nurodymų, duodamų jų pačių gerovei. Pavyzdžiui, aš esu dėl skrandžio žaizdos netekęs trijų ketvirtadalių skrandžio — išoperuotas taip. Kaimynai man sakė, kad aš nuo dabar būsiu lūšas. O aš jų įkalbamam lūšumui nepasidaviau. Nusipirkau už 149 dolerius iš Healthy Food krautuvės (ji išrašė) nerudijančio pieno — geriausią Amerikoje juserį. Šio skryliaus petartas visokių daržovių ir vaisių sunkas darau ir nuolat jas geriu. Valgau kaip čia šiam skryliuje buvo nurodyta: sukratydamas, po nedaug ir dažnai. Ir kad matytumėt, aš stebuklo beveik susilaukiau: jau daug geriau atrodau, kaip mano kaimynai savus skrandžius turintieji. Dirbu nelengvą darbą, po 12 valandų per dieną ir džiaugiuosi sveikata, visai lūšumo ne nejausdamas. Ar negalėtų visi kiti skaitytojai mano kelias pasekti?!

Atsakymas. Žinoma, kad galėtum, jei tamstos sparnus turė-

skaičių. Todėl visi turime tapti revoliucionieriais igyvendinimui sveikatos mūsų tarpe. Imkime pavyzdį, kaip veikia revoliucionieriai peklos — blogio igyvendinimui. Jie veikia, nemiega, kaip daugelis mūsų. Dar šiek tiek pajėgiantieji kito gerovei bent sava plauką pajudinti, stokime artimo gerovei dirbti nieko nesigalėdami. Tada lūšųjų mūsų tarpe bus nepalyginamai mažiau. Mūsų visų kelias turi eiti per tinkamą auklėjimą ir reikiamą apšvietimą. Kito kelio į tikrąs žmones dar niekas nesurado, jo neiešokim. Tik išauklėtais ir šviesiais taptę mes pajėgsime pildyti gydytojų nurodymus. Tada net iš lūšos mes tapsime po tuziną valandų pajėgiančiais dirbti ir gyvenimu džiaugtis žmonėmis.

FORESTS CAN'T FIGHT FIRES

DOVANOS TAUPYTOJAMS

4 gab. ROYALE DELUXE MASTER CHEF CUTLERY nerudijančio plieno, su puikiais medžio rankenomis, peilių komplektas, tam kuris atidarys naują taupymo sąskaitą \$200.00 sumai arba daugiau, ar padidins savo sąskaitą mūsų bendrovėje ta pačia suma. DOVANA skaičius ribotas, tad nelaukite ir tuoj atvykite. TIK VIENA DOVANA SEIMAI. Paštu dovanos nesiunčiame.

Hours: Monday, Tuesday, Friday, 9-4:30 • Thursday, 9-8 • Saturday, 9-1 • Closed Wednesday

6% 2-YEAR SAVINGS CERTIFICATES \$5,000 Minimum

5% PASSBOOK SAVINGS

Compounded Daily Paid Quarterly

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION 4040 ARCHER AVENUE • CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE 234-4470 FRANK ZOGAS, PRESIDENT

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM OF \$5000 OR MORE ON CERTIFICATES 2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 OR MORE 6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE Passbook Accounts \$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., Chairman of the Board

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 13:30

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608

Peter Kazanaukas, President

Tel. 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000 OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5% PASSBOOK ACCOUNT

OFFICE HOURS Monday, Tuesday, Friday, 9 A.M. to 4 P.M. Thursday, 9 A.M. to 8 P.M. Saturday, 9 A.M. to 1 P.M. No Business Transacted on Wednesday

Paid and Compounded Quarterly NOW INSURED TO \$20,000.

LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJOS ŽINIOS

Skyrių veda J. V. S. E. Vengianskas.
3931 So. Talman ave., Chicago, Ill. 60632, tel. BI 7-2341

1970 M.

NR. 9 (111)

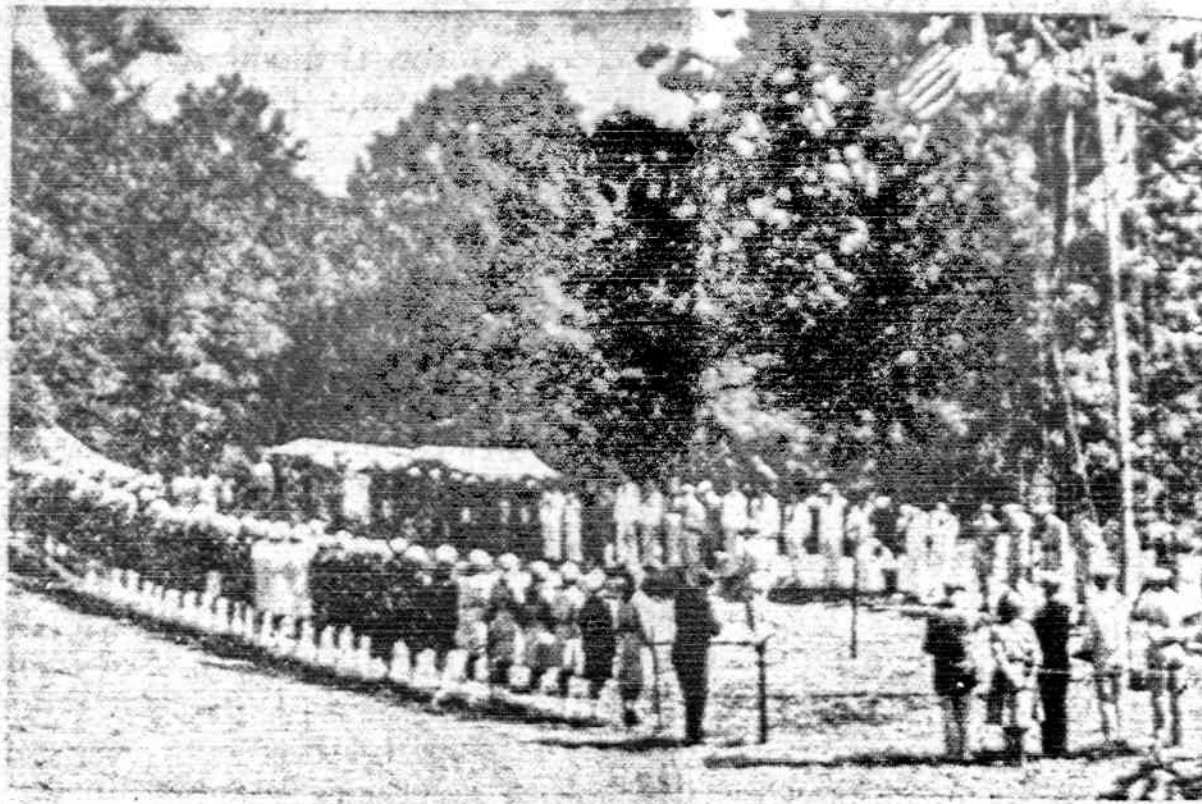
L. J. S. Vyriausias Skautininkas

Pranešame Lietuviai Jūrų Skautijai, kad š. m. gegužės mėn., 3 d. amžinajam atilsui mus paliko gerbiamas Lietuvos Skautų Sąjungos v. s. ANTANAS KRAUSAS, šalia mylinčios žmonos, sūnaus Arvido ir dukros Danguolės su jų šeimomis, liūdi ir Lietuvos Jūrų Sąjunga. Lietuviai Jūrų Skautijos Vyriausias Skautininkas unoširdžiai užjaučia jo šeimą ir Lietuvos Skautų Sąjungą netekus šio brangaus ir labai darbingo veikėjo.

LJS Vyr. Skautininkas turėjo progos matyti kaip Velionis užsispyręs tremtyje leido Skautų Aidą, kaip jis kėsdamas alkį ir nuovargį, paskutinį gardesinį

Smagu gamtoje stovyklauti, kur tenka ir indus išsiplauti...

Šaunios Jūrų skautijos stovyklinės gretos iškilnių metu.

kašni nutraukdamas nuo savęs ir mylimos šeimos "primokėdamas" spausdinti, kad skautiškoji spauda būtų kiekvienam skautui prieinama...

V. s. A. Krausas Australijoje atkūrė "Džiugo" tūntą, kuriam vadovavo Detmoldė, Vokietijoje, prie tūnto veikia ir LJS "Nida" laivas vadovaujamas j. b. v. Rimanto Šarkio ir globojamas j. s. Vytauto Vaitkaus.

Lietuvių Jūrų Skautija jo atsisveikinimą giliai išgyvena, nes, kaip Antanas Krausas, kito tokio pasižentusio lietuvio mes savo tarpe neradime.

LJS Nidos laivo globėjas j. s. Vytautas Vaitkus iš Australijos prisuntė skaudų pranešimą šiais žodžiais:

"Su didele širdgėla pranešu Lietuviai Jūrų Skautijai, kad 1970 m. gegužės mėn., 3 d., sek-

Iškyla prie Lapių ežero

Atsisveikinau su drauge pavydėdama, nes ji pasigyrė, kad kitą savaitę turės iškylą. Laukiu su viltimi, gal ir aš gausiu iš savo vadovės pranešimą ir apie mūsų iškylą.

Praėjo kelios dienos, bet pranešimo nėra. Juk dabar pats laikas iškyloms. Į mokyklą nebereikia eiti, o tėvelių atostogos ir mūsų vasaros stovykla dar toli. Nuolat galvoju apie kvietimą ir, tur būt, mano mintys paveikė mano vadovės, kad paštininkas

tokį pranešimą atneša. Laiškas su dviejų tūntininkų parašais kviečia visas seses ir brolius kartu su tėveliais iškylauti prie Fox Lake kitą sekmadienį. Nuolat klausausi radijo pranešimų apie orą. Iškylos diena artėja, o oro pranešimai vis tokie patys: galimas lietus su perkūnija. Lis ar ne, bet uniformą ir kitus daiktus laikau paruoštus.

Sekmadienio rytas apsiniau-

mačienį, 16 valanda no sunkios ligos — širdies smūgio, išgūlėjęs ligoninėje šešis mėnesius, užgeso didelis lietuviškojo jaunimo šviestulio LSS v. s. Antanas Krausas.

V. s. Antanas Krausas visa savo gyvenimą paaukojo lietuvių bei ir lietuviškojo jaunimo auklėjimui. Apie jo gyvenimą galima naskaityti Lietuvos Enciklopedijoje, kur tik šalti statistiniai duomenys surašyti. Bet mums, jūrų skautams, verta prisiminti, kad brolis v. s. Krausas buvo tikrai didelis Jūrų Skautijos rėmėjas.

Jam lietuvių išlaikymas, LSS gerbūvis ir tobulėjimas visada buvo aukščiausias asmeniškas ginčus, už vieno ar kito vadovo palaikymą, ar už savo asmenišką ramybę.

Kur jis matė, kad daroma neteisybė, visad stėjo ginti skriaudžiamos pusės.

Didžiū lietuviško jaunimo šviestulio v. s. Antaną Krausą visai teisingai pavadino vienas man pažįstamas skautukas Penktoje LSS Tautinėje Stovykloje ir tas labai maloniai jį nuteikė. Skautikai vadino jį didžiū lietuviškojo jaunimo šviestulio, tą jis priėmė kaip didesnę žymintį už visus jam suteiktus ordinus.

Prieš dvidešimt su viršum metų v. s. Krausas yra atvežęs į Australiją iš Vokietijos dabartinio LJS j. s. Myk. Manomaičio dovanotą LSS "Džiugo" tūnto vėliavą, kurią dabar turi Melburno "Džiugo" tūntas. Prieš porą metų v. s. Krausas atvežė iš Amerikos ir leido Australijoje gyvenantiems jūrų skautams neribotam laikui naudotis j. s. M. Manomaičio išleista jūrų skautams lavinti pritaikintais leidiniais.

Daug didelių darbų atlikti buvo užsimojęs A. A. v. s. Antanas ir jau buvo pradėjęs rinkti medžiagą dešimties tomų Vydūno raštų išleidimui, bet staigus širdies priepuolis ir po to sunki liga ir mirtis...

Didelis būrys tautiečių, skautai, Korp. Romuva ir Latvių Korp. Beveronija su vėliavomis palydėjo A. A. v. s. Antaną Krausą iš šv. Jono bažnyčios, kur nuolat yra laikomos lietuviškos pamaldos į Collingwood kapines, į Amžinojo Poilsio vietą.

kes, bet saulė, kartais nedrąsiai pasirodydama pro debesis sako, kad gali būti ir graži diena. Išvažiavus iš miesto į greitkelį, sutemo kaip naktį. Keliojka minučių lijo kaip iš gėlių laistytuvo. Mano širdy baimė vis didėja, bet ne dėl perkūno dundėjimo ar lietaus, bet dėl tėvelio, kad jis negrįžtų namo, nes toks šlapias oras iškylai netinka.

Laimė, kad greitkeliuose nėra daug išvažiavimų. Dar po kelių žaibų ir sugriaudimų pradeda švisti, o pasukus į kitą kelią visai prašvito ir kelias buvo sausas.

Sekdami kelio aprašymą ir nepaklydę pasiekėme p. Kroko ir brolio Vengiansko vasarvietes, kurių "parking" lotai jau buvo beveik pilni. Sausoje aikštelėje (atrodo, kad čia nelijo) jau žaidė anksčiau atvykusieji.

Už aikštės buvo kanalas ar upė, o prie jos du lieptai. Prie kiekvieno lieptelio pamačiau po laivelį su motorais. Tai vasarnamio savininku laiveliai. Šalia jų buvo vienas "kanu" jau vandenį, o antra nešė brolius ir nuleido į kanalą. Benešdami irklus ir gelbėjimosi liemenes pamatėme dar kitą laivą su aukštu stiebu, bet be burių. Jį tempė motorinis laivelis.

Mūsų liūdnus veidus, kad nėra vėjo ir buriuoti negalėsime, pralinksmino brolis Julius paaiškindamas, kad tik kanalo krante medžiai užstoja vėją, bet ežere pučia ir buriuosime.

"Užsidėkite liemenes, nes be jų nei vienas nesės į valtį ar kanu (canou)", buvo brolio Anta-

Vasaros stovykloms artėjant

J. V. S. E. VENGIANSKAS

Stovyklavimo sezonui atėjus, raskirti — grynai poilsiui, dar trumpai apžvelkime jūrų skautų stovyklas, jų organizavimą, pasiruošimą stovyklauti ir visą tai, kas yra susijusi su tinkamu ir sėkmingu stovyklos pravedimu.

Stovyklų rūšys: skautinės vasaros stovyklos, kaip viena pagrindinių skautavimo priemonių, gali būti skirstomos: pagal

(Nukelta į 5 psl.)

no įsakymas. Mums mažiau siems buvo pirmenybė, tai ir puolėm prie "pagalvėlių" su juostelėmis.

Viena sesė parodė pirštą į meškeres ant kranto. Apsidžiaugėm manydamas, kad broliui meškerios, o mums bus daugiau progos paburiuoti ir paskruoti. Oi apsigavome! Eroliai į meškeres visai nežiūrėjo, nors p. Krokas parodė ir kur riebiu sliekui nemokamai galima rasti. Visi buriavom, su kanu lenktyniavom, o brolis Vengianskas savo didžiule "motorke" net po kelis kartus kanalais ir ežerais pavaržinėjo. Lenktynės buvo įdomios, nes kiekvienas norėjo laimėti. Atsitiko, kad pora brolių, visom jėgom irklais kapstydami vandenį jau per pusę kanu ejo pirmyn, bet sužavėti būsimu laimėjimu, pamiršo žiūrėti į kryptį ir, vietoje pirmieji perkirsti starto

linija, krito į lieptelį, Vargšeliai pralaimėjo. Mums buvo gera pamoka. Bet gražiausia, kad brolis Leonas, mokėjęs lenktynių taisyklių, pats lenktynes prieš mažukus pralaimėjo.

Po lenktynių ir plaukiojimų rasiutome pavargę ir išalkę. Kėnamu dešreliai ant kranto dūmai apėta dar padidino. Na, ir valgėm tėvelių ir sesių paruoštus pietus. Neatrodė, kad bent viena sesė laikėsi "grožio" taisykliu, kaip tai daro namie, kad "nepariebtu".

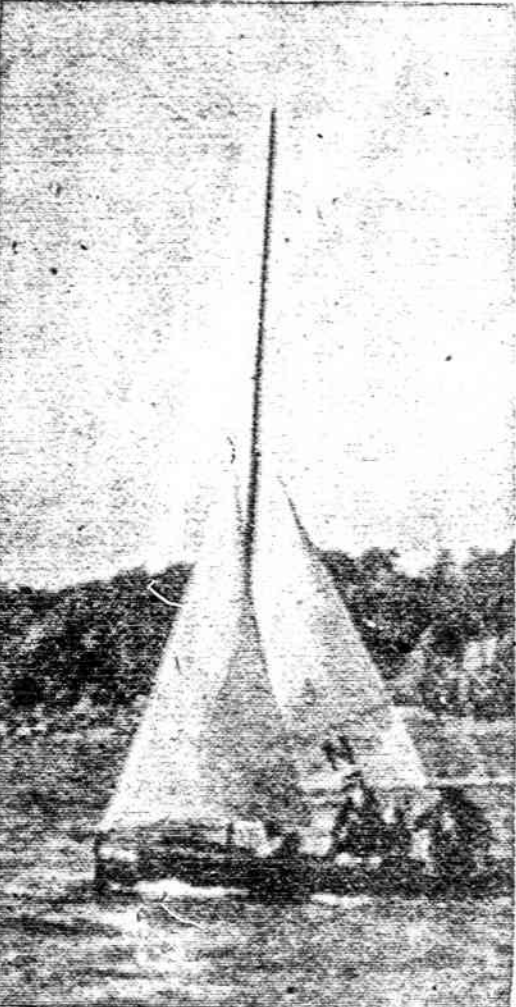
Po pietų buvo išpuodingiausia programos dalis. Viena sesė, neturėdama progos anksčiau su kitom kartu duoti įžodžio, davė iškyloje. Tai gražiausias įžodis, koki aš mačiau. Įžodis buvo ant liepto virš vandens. Užpakaly stovėjo burlaivis su iškeltom buriu, prieky buvo motorlaivis ir kanu. Duodančioji įžodį stovėjo sesių prieky šalia Lietuvos vėliavos. Kalkliraišti užrišo pamirkytą į Baltijos jūros vandenį, kuris plauna Lietuvos krantus ir išneša gintarą iš marių gelmių. Ta sesė negali nebūti gera jūrų skautė ir gera lietuvaite. Daug fotografų tą įvykį fotografavo. Jei aš gausiu tą fotografiją, pasikabinsiu ją savo kambary gražiausioje vietoje. Kokia ji laiminga! Jei nebūčiau skautė, jai tikrai pavydėčiau.

Po įžodžio ant kranto nauja jūrų skautė — idryste apsupom ratu, pasveikinom ir sudainavom keletą jūriškų dainelių. Norėjom ir "pakrikštyti", bet nepagavome.

Sukūrė mažą lauželį dar padainavom, pažaidėm ir su "Ateina naktis" baigėme iškylą.

Vaziuodama namo nekalbėjau, kaip dariau atvažiudama, nes dienos įvykiai sukosi akyse. Ta iškyla man asmeniškai dar nesibaigė, nes kas naktį vis ją tebesapnuoju.

Udryste

Baltos burės plaukia, bangos duokit kelią...

Jums veltui... "Gemblerio" indų komplektas lengvam gyvenimui Nuo Jūsų tarnautojų

Vasara kviečia lengviau gyventi ir Jūs būsite ypatingai patenkinti poilsio valandomis, naudodami parankų lėkščių ir indų komplektą. Jie yra pagaminti iš stiprios plastikos. 4 lėkštės ir bokalai yra puikūs pavėsivimams kieme, paplūdimiuose, piknikuose ar lengviems pietums. Tą komplektą galima plauti indų plovimo mašinoje. Prie komplekto yra dvi kortų kaladės ir užrašams knygelė.

Kviečiame priimti šią dovaną atidarant naują taupymo sąskaitą su 500 dol. ar daugiau arba pridėti tokią sumą ar daugiau prie Jūsų esamos sąskaitos. Šv. Antano Taupymo bendrovė siūlo platų taupymo planų pasirinkimą, tinkamą Jūsų reikalavimams. Tik viena dovaną šeimai. Šis pasiūlymas galioja iki liepos 12 d. Dovanos paštu nesiunčiamos. Prašome paskambinti ar atvykti šiandien.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 South 49th Court
Cicero, Illinois 60650

PHONE: 656-6330 JOSEPH F. GRIBIAUSKAS, EXEC. SECY

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D.C.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Jungtinių Tautų 25 metų sukaktis

Birželio 26 d. Jungtinės Tautos paminėjo savo sidabrinį jubiliejų. Paminėjo labai kukliai, be didelių iškilnių, be didelio džiaugsmo. Būdinga ir tai, kad spaudoje apie tą įvykį buvo vos tik prisiminta. Laikraščiai pasitenkino palyginti trumpais pranešimais apie tą jubiliejų bei kas ryšium su juo buvo pasakyta.

Kiek daug vilčių buvo dedama į Jungtines Tautas! Buvo tikimasi, kad pagalviam pasaulis galės laisviau atsikvėpti, kad Jungtinių Tautų organizacijai pavyks išlaikyti pasaulyje taiką, tarptautinius nesusipratimus ir ginčus išspręsti nesigriebiant jėgos, sulaukyti agresiją bei vienos valstybės pasikėsinimą į kitos valstybės nepriklausomybę.

Bet tos viltys pasirodė nepagrįstos, iliuzinės. Išryškėjo visa eilė organizacijos struktūroje trūkumų, kurie turės būti pašalinti. Ir pašalinti greit, nes kitaip Jungtinės Tautos susilauks tokio pat likimo, kokio susilaukė Tautų Lyga. Generalinis Jungtinių Tautų sekretorius U. Thant tai įskaidė pabrėžė pernai Saugumo tarybos posėdyje, pareikšdamas: "J. T. per ateinančią dešimtmetį turi pasidaryti efektyvios arba pranykti".

Vadinasi, Jungtinės Tautos turės pašalinti tuos stambius, kurie joms trukdo efektingai veikti bei įgyvendinti tuos skambius šūkius, kurie yra nužymėti chartoje.

Jungtinių Tautų tėvu yra laikomas prezidentas Rooseveltas, o seneliu prezidentas Wilsonas. Vyriausiais pastarojo pastangomis po pirmojo pasaulinio karo buvo sukurta Tautų Lyga.

Kokia ironija! Amerika daugiausia prisidėjo prie Tautų Lygos įsteigimo, bet jos nariu netapo. Senatas sulaukė nuo įsteigimo į Tautų Lygą.

Antrojo pasaulinio karo metu prezidentas Rooseveltas irgi dėjo visas pastangas sukūrimui tokios organizacijos, kuri rūpintųsi tautų lygybe, socialiniu, kultūriniu ir ekonominiu bendradarbiavimu bei stengtųsi užkirsti kelią karams. Jau 1942 m. Maskvoje buvo tokios organizacijos klausimas svarstytas. Tačiau Jungtinių Tautų steigimo projektas, jo apmatai buvo sudaryti Dumbarton Oaks (Washington, D. C.) keliolikos valstybių konferencijoje, įvykusioje 1944 m., ir kuri tęsėsi nuo rugpjūčio 21 iki spalio 7 d. O 1945 metais San Francisco mieste buvo suaukta 50 valstybių konferencija, kuri ir padėjo, taip sakant, pagrindus Jungtinių Tautų organizacijai. Konferencija prasidėjo gegužės 2 d. ir baigėsi birželio 26 d.

VLADAS CIVINSKAS

BRANGIEJI AKMENYS

27

Muzo ir kaimyninių distriktų kasyklos Kolumbijoje šiuo atžvilgiu yra išimtis. Per keturis šimtus metų čia rasta tiek daug didelių ir puikių akmenų, kad jų pakako viltimis ir gėdosumui sukelti, pradžioje — Ispanijos karalių ir jų vietininkų Kolumbijoje, o vėliau — daugelio turtingų avantiūristų prancūzų, vokiečių, kolombiečių, airių, amerikiečių ir kt., kurie, kartais negailėdami kapitalų, rado geresnių būdų prieiti prie pagrindinių emeraldus saugojančių gyslių. Ar idėti kapitalai ir triūsas pateisino viltis, sunku pasakyti. Bent oficialiai — tai ne, o iš tikrųjų — kas žino.

Šių aplinkinių aukštumos turtingos upės, upeliai ir kalnų šlaitiniai, kurie visi įkintyti į emeraldų plovimo darbus. Emeraldus sauganti gysla dabar dažniausia prieinama didele ir gilia duobe iš viršaus, bet vietomis pasiekiamas horizontaliais tuneliais. Viršuje ši duobė iki 200 varų (1 varas lygus beveik 1 metrui) diametru, apačioje — iki 40 - 50 varų. Dugnas nuožulnus. Kur nors aukštesnėje vietoje įrengiami dideli vandens rezervuarai, o kartais ištos užtvankos, iš kurių vanduo kanalais nuvedamas į duobę. Darbininkai ardo ir smulkina brangiųjų uolieną ir verčia gilyn į duobę. Pagal darbų vadovo švilpuką, žmonės skubiai pasitraukia į saugesnes vietas, atidaromas rezervuaras, ir

vanduo didele jėga siūbtelia į kasyklas, nesdamas viską su savimi, plaudamas sumestas uolų nuolaužas ir per angą kasyklų dugne visas nereikalingas žemes išnešdamas į pakalnėje tekančią upę. Šis procesas kartojamas daugelį kartų, netgi ir prisiklausius prie emeraldus slepiančios kvarcinės gyslos. Tik šios gyslos uoliena ardoma jau atsargiau ir mažesniais gabalais, stebint, ar nepasirodys kur didelė žalia dėmė uoloje, paprastai įspėjanti, kad joje, kaip natūraliame lizde, galima tikėtis brangaus radinio.

Ir šiuo metodu dirbant, kasyklų produkcija yra nedidelė, o išlaikyti šimtams darbininkų apmokėti, darbo priemonės ir reikmenims daug, ir rasti emeraldai ne visada jas apmoka. Ilgoji šių kasyklų produkcijos kreivė yra labai gerų metų su 15 - 20 svarų rastų emeraldų per metus, bet taip pat yra atvejų, jog visų metų vargas būdavo dėl kelių atsitiktinai rastų akmenų. Nėra abejonės, kad toki kapitalai ir tiek darbo bet kurioje kitoje pramonės šakoj duotų daugiau naudos, bet riziką mėgstamųjų ir šiam žaidimui netriksta. Ir taip emeraldams kasti koncesijos eina iš rankų į rankas, kasyklose yra buvę ir bankrotų, ir didelių nusigvenimų, bet kad kas nors iš čia būtų išsinešęs milijonus, nėra nė užuominos.

Emeraldai yra žali akmenys, kitokių spalvų jų nėra. Bet ne visi žali skaidrieji akmenys yra emeraldai. Žalių yra peridotų, spinelių, zirkonų, turmalinų, granatų, safyrų ir deimantų. Daugelio šių akmenų

žalumas ne giminingas emeraldų žalumui, ir per klaidą sumaišyti jų tapatybę didelio pavojaus nėra. Bet yra žaliųjų granatų ir žaliųjų turmalinų, savo atspalviais visai panašų į emeraldus, ir čia galimybių klaidoms daug. Tiesa, net ir patys geriausiai žaliųjų turmalinai ir žaliųjų granatai neturi aukštos kokybės emeraldų puikumo, bet iš prastos kokybės emeraldų nepatyrusiai akiai juos išskirti sunku, tuo labiau, kad toki vardai, kaip Uralo emeraldas žaliajam granatui, Brazilijos emeraldas ir Tanzanijos emeraldas žaliajam turmalinui, dažnai išgirstami brangenybių prekyboje, veikia labai klaidinančiai.

Iškilus tokiems neaiškumams, vienintelis tikras būdas išsiaiškinti tai kreiptis į šios srities ekspertus. Kur tokių ekspertų ar laboratorinių priemonių akmenų tapatybę patikrinti nėra, visada bus didelė rizika įsigyti žaliųjų turmalinų ar žaliųjų granatų emeraldų kaina. Tiesa, kartais galima pasikliauti akmenų kietumo ir akmenų lyginamojo svorio patikrinimu. Emeraldas yra žymiai kietesnis už turmaliną ir granatą, ir juo rečiau, abu tie akmenys nukentės, nepašildami žymės emeraldė. Taip pat turmalinai ir granatai yra žymiai sunkesni už emeraldus. Bet pirmuoju atveju reikia po ranka turėti ir turmalinų, ir granatų, antruoju — lyginamajam svoriui patikrinti priemonių, o taip pat ne dažnai pasitaiko.

Neaiškumų įneša ir sintetiniai emeraldai, kurių ypač viena rūšis, žinoma Chatham emeraldų vardu, savo optinėmis ir fi-

ziniomis savybėmis tiek artima tikriesiems emeraldams, kad tik specialiais testais teįmanoma juos atskirti nuo tikrųjų. Emeraldų kainos ypač paskutiniuose laiku labai nepastovios su nuolatine tendencija dar labiau brangti. Tiesa, brangiųjų akmenų prekyboje ir dabar nesunku gauti vien karato dydžio akmenų po 150.00 ir dviejų karatų dydžio po 450 - 600 dol., bet tai bus prastėsios kokybės akmenys, daugiau ar mažiau netikslus spalvos, menko skaidrumo ir nepakankamai švarūs. Aukštos kokybės emeraldai jokios kainų rėmuose nesulaikomi. Pavyzdžiui, toks akmuo, 5 - 6 karatų dydžio, geros spalvos, visiškai skaidrus ir švarus, briliantinio ar emeraldinio šlifo prieš penkerius metus dar buvo galima gauti po 3.000 - 4.000 už karatą arba po 15.000 - 24.000 dol. už akmenį, dabar už šito paties dydžio ir šios pačios kokybės akmenis po 7.000 dol. už karatą arba po 35.000 - 40.000 dol. už akmenį, o jei jis išimtinai aukštos kokybės, 9.000 - 10.000 dolerių už vieną karatą arba iki 60.000 dolerių už akmenį nėra fantastiška kaina. Emeraldai 10 ir daugiau karatų dydžio, aukštos kokybės, geros spalvos ir briliantinio ar emeraldinio šlifo jau siekia 15.000 - 18.000 dol. už karatą kainą, bet ir šiuo atveju jų pareikalavimas toks didelis, o pasiūla tokia maža, kad netgi New York, kuris šiuo metu yra patį judriausią pasaulį brangiųjų akmenų prekybos centrą, kartais mėnesius tenka išlaukti, kol surandamas užsakyto patenkinti tokio dydžio ir tokios ko-

mesnė seimo eiga 11:35 val. ryto perdavė pirmininkui Povilui Dargiui. Jis tuojau pasakė seimą pradedamąją kalbą, tilpusią Naujienose, ir paskyrė Petrą Balčikonį, Joną Joku-bonį ir Kazį Karpių į mandatų tikrinimo komisiją. Pasiškėjo, kad Balčikonis dar nebuvo atvykęs į pirmąją sesiją, tai jo vieton į mandatų komisiją paskyrė atstovą Kapocių. Tuojau buvo paprašytas sekretorius Budreckis padaryti suvažiavusių atstovų vardo sąrašą. Patikrinus delegatus ir nustatius, kad yra reikalingas kvorumas, Povilas Dargis paprašė artistą Vitalį Zukauską paskaityti specialiai paruoštas lietuviškos poezijos. Pirmą sesiją praėjo ramiai, bet antroje sesijoje įvyko laukinis hipiškių nuotaikų incidentas.

(Bus daugiau)

Reporteris

Visiškai pagal partijos liniją

Kas nepritaria mūsų darbams — fanatikai, kurie turi būti suniekti prilyginant juos net prie šunų. Panašia mintimi rašo tulas Algirdas T. Antanaišis Akiračiuose Nr. 3, savo rašinyje "Apie mūsų fanatikus". Kai mano Naujienose kovo 18 d. buvo pasakyta prieš Lietuvių Fondo skyrimą pinigų asmenims, linkusiems bendradarbiauti su Lietuvos okupantu, tai Akiračių bendradarbių Antanaišis, nebeišlaikęs lygsvaros, paleido visą savo "gražbylę" mano ir kitų adresu.

Iškodamas daugiau nusikalstamos medžiagos net įtaria, kad tuo reikalu mano buvo rašyta ir Dirvoje. Gaila, labai apsirikieta — Dirvoje nerasiau. Žinoma, už rašytus ir nerašytus "nusikaltimus" gavau šunelio vardą, kurį gražiai pritaikė panaudodamas priežodį: "kas šuneliui nodedą pakels".

Toliau rašo: "J. Tūno interpretacijos, nedaug skiriasi nuo įkyrėjusių ir šlykščių išpuolių kraštutinių ekstremistų leidžiamo, šeimyninio laikraščio, piktnaudojančio skambų laisvosios Lietuvos vardu... Čia jau parodytas didelis noras galutinai priblokšti, nes sutapdino su "šlykščiu išpuoliu" Laisvojoji Lietuvoj, kuri įdėjo A. R. nepalankų pasisakymą dėl išleisto Vilniuje Marius Katiliškio romano "Miškai ateina ruduo". Žodžiu, kas kitaip galvoja ir nepritaria minimai "kompanijai" yra

mesnė seimo eiga 11:35 val. ryto perdavė pirmininkui Povilui Dargiui. Jis tuojau pasakė seimą pradedamąją kalbą, tilpusią Naujienose, ir paskyrė Petrą Balčikonį, Joną Joku-bonį ir Kazį Karpių į mandatų tikrinimo komisiją. Pasiškėjo, kad Balčikonis dar nebuvo atvykęs į pirmąją sesiją, tai jo vieton į mandatų komisiją paskyrė atstovą Kapocių. Tuojau buvo paprašytas sekretorius Budreckis padaryti suvažiavusių atstovų vardo sąrašą. Patikrinus delegatus ir nustatius, kad yra reikalingas kvorumas, Povilas Dargis paprašė artistą Vitalį Zukauską paskaityti specialiai paruoštas lietuviškos poezijos. Pirmą sesiją praėjo ramiai, bet antroje sesijoje įvyko laukinis hipiškių nuotaikų incidentas.

(Bus daugiau)

Reporteris

Bendrai paėmus, Akiračiai nori lietuviškąjį patriotizmą sužlugdyti, kad jis lietuviškame akiračiuose nebūtų matomas, ypačingai jaunimo tarpe, nes patriotizmas šiandien liberalams nemadoje. Gi visokie antanaičiai yra tik ruporai, kurie perduoda iš aukščiausių duotas direktyvas. Akiračių tikslams įgyvendinti — lietuvių išsivijios suskaldymą. J. Tūnas

Bendrai paėmus, Akiračiai nori lietuviškąjį patriotizmą sužlugdyti, kad jis lietuviškame akiračiuose nebūtų matomas, ypačingai jaunimo tarpe, nes patriotizmas šiandien liberalams nemadoje. Gi visokie antanaičiai yra tik ruporai, kurie perduoda iš aukščiausių duotas direktyvas. Akiračių tikslams įgyvendinti — lietuvių išsivijios suskaldymą. J. Tūnas

SKAITYK KASINER
NAUJIENAS
IR TURTŲ SKAITYK
Lietuviai taip pat e-pardavė ir progos mūsų žinioms per
NAUJIENAS

1970 Plymouth-Duster

KAINA nuo \$1.995.00

25 mylios su vienu galionu. Garantija 5 metai arba 50.000 mylių. Pigus leidimas.

PLYMOUTH, VALIANT - BARRACUDA, ROAD RUNNER, G.T.X. FURY-DUSTER.

BALZEKAS MOTOR SALES INC.

4030 Archer Avenue — Phone VI 7-1515

kybės akmuo. Netgi Chatham emeraldai, kurie tėra tik gerai pasisekusi tikrųjų emeraldų replika, kartais pasiekia kelių šimtų dolerių kainų už akmenį, taigi daugiau, negu daugelis kitų puikių brangiųjų akmenų, neišskiriant topazo, amefisto ir kai kuriais atvejais akvamarino.

RUBINAI IR SAFYRAI

Rubino vardas yra lotynų kilmės, išsivystęs iš žodžio ruber, rubinus, reiškiančio — raudonas; žodis safyras taip pat kilęs iš lotynų kalbos ir reiškia — mėlynas. Kaip keista bebūtų, šie abu akmenys — rubinas ir safyras, savo išvirsine išvaizda toki nepanašūs į vienas kitą, cheminėmis ir fizikinėmis savybėmis yra vienas ir tas pats akmuo, ta pati gamtoje ne tokio jau reto mineralo korundo atmaina, besiskirianti tik spalva.

(Bus daugiau)

BRANGENYBIŲ PREKYBA

TERRA

Savininkai V. ir U. CIVINSKAI

Brangieji akmenys — Aukso ir K. papuošalai — Sveciųjų laikrodžiai. Taip pat — kristalas, sidabras, porcelianas ir visos kitos dovaninės prekės.

TERRA, 3237 W. 63rd St., Chicago, Ill.

Telef. 434-4860

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

